

2023-05-04

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: M-2022-315

Föreläggande om att upphöra med att sälja förbjudna solprodukter

Sicklaön 151:1, TanExpress Nacka Forum, Vikdalsvägen 4

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens myndighetsutskott förelägger Soliga Automater AB med org.nr. 556925-0136, med verksamheten Tan Express i Nacka Forum om att upphöra med att sälja förbjudna solprodukter som är avsedda att användas innan solning i solarium och som i märkning eller marknadsföring uppges bidra till att huden blir brun.

Föreläggandet förenas med vite om 50 000 kronor. Föreläggandet gäller omedelbart även om det överklagas.

Lag som stödjer detta beslut

Beslutet är taget med stöd av strålskyddslagen (2018:396) 7 kap 1§ pt 3, 8 kap 2§ pt 1 och 6§, 7 § och 10 kap 3 och 4 §, samt strålskyddsförordningen (2018:506) 8 kap 2§ pt 3 och 14 §.

Beslutet baseras även på 10, 12 och 19 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar, samt Nacka kommuns Miljötaxa 2022, taxa för miljöbalkens och Strålskyddslagens områden. Ett föreläggande kan förenas med vite, enligt 8 kap 7 § i strålskyddslagen.

Av strålskyddslagens framgår att den som bedriver en verksamhet eller sysselsätter någon med att utföra arbete där det används en teknisk anordning som kan alstra icke-joniserande strålning ska i den utsträckning som behövs från strålskyddssynpunkt och med hänsyn till verksamhetens eller arbetets art och andra förhållanden vidta de åtgärder och försiktighetsmått i övrigt som behövs för att hindra eller motverka skada på människors hälsa eller miljön.

Enligt strålskyddslagen får regeringen meddela föreskrifter om att den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet ska utöva tillsynen i fråga om verksamheter med kosmetiska solarier som bedrivs inom kommunen.

Tillsynsmyndigheten får även besluta de förelägganden som behövs för tillsynen och för att de som har skyldigheter enligt denna lag, föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen eller beslut som meddelats med stöd av lagen ska fullgöra dessa.

Beslut enligt strålskyddslagen ska gälla omedelbart om inte annat bestäms.

Enligt föreskrifterna är det inte tillåtet att tillhandahålla eller förmedla kosmetiska eller hygieniska produkter, som är avsedda att appliceras på huden före solariebestrålningen för att förstärka den ultravioletta strålningens verkningar, på solarium som upplåts till allmänheten.

Enligt delegationsordningen beslutar myndighetsutskottet om att meddela förelägganden förenat med vite enligt 8 kap 7 § i strålskyddslagen (M1.5).

Sammanfattning

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut M-2022-315 § 2022-352 MSN, 2022-05-10 om att Soliga Automater AB förbjöds att tillhandahålla, sälja eller förmedla produkter som är avsedda att användas innan solning i solarium och som i märkning eller marknadsföring uppges bidra till att huden blir brun, har vunnit laga kraft. Vid miljöenhetens tillsynsbesöks vid Tan Express i Nacka Forum den 6 februari 2023 och den 20 april 2023 konstaterades att Soliga Automater AB inte följer beslutet

Eftersom beslutet om förbud inte följts av Soliga Automater AB så gör Miljö- och stadsbyggnadsnämndens myndighetsutskott bedömningen att föreläggandet ska förenas med vite om 50 000 kronor. Föreläggandet gäller omedelbart även om det överklagas.

Ärendet

Den 19 februari 2022 kom en anmälan om att starta ny solarieverksamhet i Nacka Forum in från Soliga Automater AB till miljöenheten. Solariet ska vara obemannat med fyra solariebäddar och ett ståsolarium.

Miljöenheten gjorde den 28 april 2022 inspektion vid Soliga Automater ABs verksamhet Tan Express i Nacka Forum. Vid inspektion kontrollerade miljöenheten UV-typ, rörskyltar, beteckning på rör, 18-årsgräns, varningsmärkning, SSM:s A3-affisch, exponeringsschema, längsta soltid för obemannade solarier, ögonskydd, avskärmning, verksamhetens egenkontrollrutiner för städning, hygien, kemikalier, avfall m.m.

I lokalen finns en varuautomat för försäljning till kunder av läsk och skyddsglasögon, men också ett flertal ”solkrämer” (krämer, kosmetiska produkter) som kan förstärka UVstrålningens effekter och krämer som ska användas innan kunden solar solarium. Krämera marknadsförs på ett sätt som uppmanar till att användas i samband med solning (ex. en skylt på väggen med texten Glöm ej solkrämen!).

Den 10 maj 2022 beslutade miljö- och stadsbyggnadsnämnden att förbjuda Soliga Automater AB med verksamheten Tan Express i Nacka Forum att tillhandahålla, sälja eller förmedla produkter som är avsedda att användas innan solning i solarium och som i märkning eller marknadsföring uppges bidra till att huden blir brun. Beslutet gäller omedelbart även om det överklagas (se bilaga 1).

Soliga Automater AB överklagade miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut och begärde inhibition, att det överklagade beslutet tills vidare inte skulle gälla. Den 25 maj 2022 beslutade Förvaltningsrätten att avslå yrkandet om inhibition. Den 25 augusti 2022 beslutade Förvaltningsrätten att avslå Soliga Automater ABs överklagande (se bilaga 2). Målet överklagades till kammarrätten.

Kammarrätten beslutade den 30 november 2022 att inte ge Soliga Automater AB prövningstillstånd (bilaga 3). Förvaltningsrättens avgörande står därför fast. Beslutet har vunnit laga kraft.

När miljöenheten den 6 februari 2023 och den 20 april 2023 gjorde tillsynsbesök vid Tan Express i Nacka Forum så fanns det i automaten kvar solsavor som kunder kan köpa för att använda innan solning i solarium och som i märkning eller marknadsföring uppges bidra till att huden blir brun.

Skäl till beslut

De brister som miljöenheten såg vid inspektionen i samband med anmälan av solarieverksamheten var produkter i varuautomaten som ska säljas till kunder, ett flertal ”solkrämer” (krämer, kosmetiska produkter) som kan förstärka UV-strålningens effekter och krämer som ska användas innan kunden solar solarium.

Produkter som är avsedda att appliceras på huden innan solning och som kan förstärka solningens effekt får inte tillhandahållas enligt gällande lagstiftning. De solningsråd som ges, vad gäller rekommenderade tider, avser hud som är ren från kosmetika eller andra hudprodukter. Applicering av den här typen av produkter på huden inför solning kan därför påverka effekten så att de rekommenderade soltiderna inte längre är tillförlitliga och människor riskerar att ta skada.

I marknadsföringen av produkterna framgår att de ska användas innan man solar och i produkterna finns ”tingle, tanning, bronzer, accelerator” som sägs skapa bruningseffekt. På Strålsäkerhetsmyndighetens affisch "Råd för att skydda din hälsa" finns solinstruktioner där det bl.a. står - använd inte hudkrämer, smink eller medel som förstärker eller påskyndar solbränna.

Produkter som påverkar bruningseffekten får anses ha sådana egenskaper att de kan förstärka den ultravioletta strålningens verkningar. Mot denna bakgrund görs bedömningen om att de aktuella produkterna ska anses omfattas av 12 § föreskrifterna.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut M-2022-315 § 2022-352 MSN, 2022-05-10 om att Soliga Automater AB förbjöds att tillhandahålla, sälja eller förmedla produkter som är avsedda att användas innan solning i solarium och som i märkning eller marknadsföring uppges bidra till att huden blir brun, har vunnit laga kraft. Vid miljöenhetens tillsynsbesöks vid Tan Express i Nacka Forum den 6 februari 2023 och den 20 april 2023 konstaterades att Soliga Automater AB inte följer beslutet

Eftersom beslutet om förbud inte följts av Soliga Automater AB så gör Miljö- och stadsbyggnadsnämndens myndighetsutskott bedömningen att föreläggandet ska förenas med vite om 50 000 kronor. Beslut enligt strålskyddslagen ska gälla omedelbart.

Josefin Andersson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Miljöenheten

Charlotte Persson
Miljöchef, t.f.
Miljöenheten

Bilagor

Bilaga 1 Beslut 2022-05-10, M-2022-315 § 2022-352 MSN,

Bilaga 2 Dom 2022-08-25, Mål nr 10850-22, Förvaltningsrätten i Stockholm

Bilaga 3 Beslut 2022-11-30, Mål nr 5667-22, Kammarrätten i Stockholm

Foto 6 februari 202 på försäljningsautomat vid Tan Express i Nacka Forum